

**Tento materiál byl vytvořen v rámci projektu Operačního programu
Vzdělávání pro konkurenceschopnost.**

Projekt MŠMT ČR	EU PENÍZE ŠKOLÁM
Číslo projektu	CZ.1.07/1.4.00/21.2146
Název projektu školy	Inovace ve vzdělávání na naší škole ZŠ Studánka
Šablona III/2	Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

SADA č. I

Identifikátor: VY_32_INOVACE_SABLONA V_Čj, DUM 5

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Český jazyk

Název: Přísudek a věta přísudková

Autor: Mgr. Lenka Friedrichová

Stručná anotace: Pestré formy cvičení sloužící k upevnění učiva ze skladby.

Metodické zhodnocení: Vyhodnocením cvičení dostanou žáci zpětnou vazbu o znalostech učiva skladby. Možno pracovat i ve skupinách. Odučeno dne 3. 10. 2011 v 8. A.

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

PŘÍSUDEK A VĚTY PŘÍSUDKOVÉ

Prísudek tvoří spolu s podmětem ZSD (základní skladebné dvojici).

Prísudek může být slovesný – nejčastěji – (Dnes nepracuji.), jmenný se sponou (Otec je lékař.), jmenný beze spony (Škola základ života.), holý (Maluji.), rozvitý (Rád maluji.), několikanásobný (Maluji a miluji.).

Vedlejší větu přísudkovou vytvořím tak, že jmennou část přísudku, která následuje po sponovém slovese „být, bývat“, nahradím vedlejší větou vyjadřující přiměřeně stejnou skutečnost (někdy je to méně obratné).

Např. Ona je krásná.prísudek jmenný se sponou**je krásná**

Vedl věta přísudková..... Ona je, **jako by ji vymaloval.**

Přídavné jméno krásná nahradím po čárce a spojce jiným způsobem.

Např. Byl vždy při chuti.

Vedlejší věta přísudková..... **Byl, jako by se mu chtělo stále jíst.**

Sponové sloveso může být i v záporu, např. Ta židle není na sezení.

Vedlejší věta přísudková..... Ta židle není, **aby se na ní sedělo.**

Přísudkové věty bývají uvozeny buď spojkou (jako, že...), např. Obloha byla, jako by ji vymetl, nebo vztažným zájmenem (kdo, jaký), např. Nejsem ten, kdo zlobí.

Další příklady vedlejších vět přísudkových:

Renáta už není, jako bývala.

Byl, jako by ho opařili.

Bylo mi, jako bych dostal pěstí mezi oči.

Nejsem **z těch**, kdo se umějí lichotit.

Po letech byl stále **takový**, jakého jsme ho znali.

Pozn.: Zájmena (mohou to být i příslovce), která jsou tučně vyznačena, pouze odkazují ve větách řídicích na věty vedlejší, neurčujeme je jako větné členy.

ZAJÍMAVOST:

Školáci, pokud mají definovat něco, co přesně nedokáží pojmenovat, uchylují se k NEKULTIVOVANÉMU A KURIOZNÍMU užití vět přísudkových, např. Spodoba znělosti je, že jednu hlásku přizpůsobím.....

CVIČENÍ:

1. Změň věty jednoduché na souvětí s větou přísudkovou:

To dítě je k nakousnutí.

.....

Ta rada nebude zadarmo.

.....

Tvůj smích je mi na obtíž.

.....

Chlapec byl v rozpacích.

.....

On není na těžkou práci.

.....

2. Vyhledej v textu věty přísudkové, označ je a podtrhni spojovací výraz.

Ta káva nebyla taková, jak jsem si ji představoval.

Bylo mu, jako by v sobě cítil jaro.

On už je takový, že nerad slyší kritiku.

Slovník mu byl tím, čím je pro lékaře teploměr.

Jakou knihu jsi mi půjčil, takovou ti vracím.

Dieta musí být taková, aby nikomu neublížila.

Venku bylo, že by psa nevyhnal.

3. Vyber a označ věty přísudkové.

Nebe bylo, jako by ho malíř vymaloval.

Uviděl bratra, jak běží od zastávky domů.

Nejsem ta, které by se nedalo věřit.

Postavil hrneček opatrně na stůl, protože čaj byl ještě horký.

Byl to vždy on, kdo pomohl.

Se zájmem zvedl knihu, která ležela na stole.

Venku bylo, že by psa nevyhnal.

ŘEŠENÍ:

1. To dítě je, že by ho člověk zakousl.

Ta rada nebude, že ji dáme zadarmo.

Tvůj smích je takový, že je ostatním na obtíž.

Chlapec byl, jako by byl v rozpacích.

On není, že by byl na těžkou práci.

2.jak jsem si představoval.....spoj. výraz jak
 jako by v sobě.....spoj. výraz.....jako
 že nerad slyší.....spoj. výraz.....že
čím je pro lékaře.....spoj. výraz.....čím
aby nikomu.....spoj. výraz.....aby
že by psa.....spoj. výraz.....že

3.jako by ho malíř vymaloval
které by se nedalo věřit.
kdo pomohl.
že by psa nevyhnal..

POUŽITÉ ZDROJE:

KRAUSOVÁ, Zdeňka a kol., *Český jazyk 9 učebnice pro devátý ročník ZŠ a odpovídající ročník víceletého gymnázia.1.* vydání.Plzeň: Nakladatelství Fraus, 2006.ISBN 80-7238-536-4, s.68.

STYBLÍK, Vlastimil a kol., *Český jazyk pro 8. ročník základní školy a pro odpovídající ročník víceletých gymnázií..2.* vyd. Praha: SPN, 2005.
 SBN 80-7235-125-5, s.114.

GREPL, Miroslav, KARLÍK, Petr, *Učte se s námi skladbě češtiny cvičebnice pro základní a střední školy*. 1. vyd. Praha: SPN, 1992, s.42- 43. ISBN 80-04-24567-6.